

НАРЕДБА № 6 ОТ 5 ФЕВРУАРИ 2004 Г. ЗА УСТРОЙСТВО НА ГОРИТЕ И ЗЕМИТЕ ОТ ГОРСКИЯ ФОНД И НА ЛОВНОСТОПАНСКИТЕ РАЙОНИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДВ. бр. 27 от 01.04.2004г.

ИЗДАДЕНА ОТ МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ГОРИТЕ
Обн. ДВ. бр.27 от 1 Април 2004г.

Глава първа. Общи положения

historyЧл. 1. (1) С тази наредба се определят условията, редът, начините, методите и механизмът за провеждане на инвентаризацията на горите и земите от горския фонд, разработването на лесоустройствените и ловоустройствените проекти, планове и програми за горите и земите от горския фонд и ловностопанските райони, приемането и утвърждаването им съгласно **Закона за горите** и **Закона за лова и опазване на дивеча**.

(2) Неразделна част от лесоустройствените работи е противопожарното устройство на горите.

historyЧл. 2. Лесоустройствените и ловоустройствените проекти, планове и програми се изработват въз основа на приети номенклатура, структура и формат на базата данни, работеща в среда на RelatifndI Datadase Management Systems (RDBMS), респективно - географски информационни системи и позволяващи извършването на комбинирани анализи и произволни справки, както и визуализация и печат на тематични карти по заявка на потребителя.

historyЧл. 3. (1) Обект на лесоустройствени проекти, планове и програми са горите и земите от горския фонд независимо от тяхната собственост.

(2) Лесоустройствените проекти, планове и програми се съставят по видове собственост в района на дейност на съответното държавно лесничество (ДЛ) или държавна дивечовъдна станция (ДДивС).

(3) На инвентаризация подлежат всички гори и земи от горския фонд независимо от тяхната собственост в района на дейност на съответното държавно лесничество или държавна дивечовъдна станция.

(4) Обект на ловностопанско устройство е ловностопанската площ на Република България по смисъла на **Закона за лова и опазване на дивеча**, в т.ч. горския фонд и земеделските територии, водните площи и водните течения.

(5) Ловностопанското устройство се разработва като част от лесоустройствените проекти.

Глава втора. ЦЕЛ, ЗАДАЧИ, МЕТОДИ И ВИДОВЕ ЛЕСОУСТРОЙСТВО

Раздел I. Цел и задачи на лесоустройството

historyЧл. 4. (1) Цел на лесоустройството е чрез проектиране на основни лесовъдски дейности да се постигне устойчиво развитие на горското стопанство, опазване на биологичното разнообразие и относително постоянство и равномерност на ползването. (2) Основна задача на лесоустройството е чрез инвентаризация да проучи природните и икономически условия, здравословното състояние и екологическата среда на всички гори и земи от горския фонд, както външните и вътрешните фактори в устройвания обект, оказващи влияние върху комплексното и устойчиво използване и възпроизводство на горските ресурси, и да посочи начините за тяхното използване.

historyЧл. 5. (1) Срокът на действие на лесоустройствените и ловоустройствените проекти, планове и програми е 10 години, а за тези, изработени за обекти с бързорастящи горскодървесни видове, е 5 години. (2) За обекти в недържавните гори, както и за такива с ниска интензивност на ползване на дървесина независимо от собствеността, срокът на действие може да бъде 15 - 20 години. (3) В случаи на природни бедствия може да бъде проведено извънредно лесоустройство (главно или междинно).

Раздел II. Лесоустройствени методи

historyЧл. 6. (1) При сечищната форма на стопанството се прилага комбинираният лесоустройствен метод, който е основен при устройството на горите в Република България и представлява комбинация между метода по класове на възраст и метода на стопанисване по насаждения (участъков метод), като:

1. размерът на ползването от възобновителни сечи при този метод за високостъблените гори се определя въз основа на разпределението на залесената площ, дървесния запас и обемния прираст по класове на възраст и стопански клас;
2. при издънковите гори за превръщане в семенни и при горите за реконструкция се прилага опростена форма - сечище по състояние;
3. проектът за сечите, залесяванията и другите горскостопански мероприятия се разработва на ниво насаждение, съобразно изискванията на лесоустройствения метод на стопанисване по насаждения.

(2) При устройството на защитни и рекреационни гори, както и на гори в защитени територии, се прилага участъковият метод (стопанисване по насаждения), като всички горскостопански мероприятия, свързани с ползването и стопанисването на горите, се избират според лесовъдско-таксационното и здравословно състояние на отделните насаждения, както и въз основа на оценката за степента на изпълнение на техните специални функции.

(3) При изборна форма на стопанство се прилага контролният лесоустройствен метод, като основна стопанска отчетна единица е отделът.

Раздел III. Ред и изпълнение на лесоустройствените работи

historyЧл. 7. (1) Лесоустройствените работи се разделят на теренно-проучвателни и камерални. Те се провеждат в определена последователност, установена с тази наредба.

(2) Теренно-проучвателните работи включват: териториално устройство и картиране на горския фонд; инвентаризация на горския фонд; проучване на природните, икономическите и екологични условия в устройвания обект; оценка на ефекта от досегашното устройство, стопанисване и ползване; проучване на здравословното състояние на гората и оценка на основните негативни въздействия; проектиране на конкретни горскостопански мероприятия в отделните горски насаждения.

(3) Камералните работи при изготвяне на комплексни устройствени проекти, планове и програми за устойчиво стопанисване на горите включват: изработване на картната основа; обработка на материалите от инвентаризацията; разработване на основите на организацията на стопанството в горите, категории и видове гори; еколого-икономическа обосновка на проектираните мероприятия.

historyЧл. 8. Лесоустройствените работи се възлагат на юридически и физически лица, вписани в публичен регистър на Националното управление по горите (НУГ) за извършване на дейността "Изработване на задания и лесоустройствени проекти, планове и програми за гори и земи от горския фонд".

historyЧл. 9. Възлагането на обекти за лесоустройство се осъществява ежегодно от НУГ - за държавните гори, а за недържавните гори - от техните собственици.

Раздел IV. Видове лесоустройство

historyЧл. 10. (1) Главната лесоустройствена ревизия (главно лесоустройство) включва извършването на всички видове лесоустройствени работи, предвидени в тази наредба.

(2) Междинно лесоустройство се извършва при устройство на обекти с незначителни промени в състоянието на горски фонд, поради което не се налагат съществени изменения в насоките на бъдещата организация и стопанисване на горите.

(3) Видът на лесоустройството се определя от собственика на устройвания обект и се съгласува с НУГ и неговите структури.

historyЧл. 11. (1) Лесоустройственият проект или план се изработва въз основа на Задание за проектиране (ЗП) (приложение № 1), а лесоустройствените програми по заявление на собственика.

(2) Заданието за проектиране се изработва от инвеститора и се утвърждава от началника на НУГ преди възлагането на лесоустройството.

Глава трета. ГЛАВНО ЛЕСОУСТРОЙСТВО

Раздел I. Организация на територията

historyЧл. 12. Преди започване на тереннопроучвателните работи инвеститорът представя на изпълнителя на лесоустройствените работи всички основни документи за устройвания обект (приложение № 2), като се прави проучване и оценка на пригодността и значението им за предстоящото лесоустройство.

historyЧл. 13. Площта на всички гори и земи от горския фонд се разделя на отдели и подотдели, в границите на района на дейност на съответното ДЛ или ДДивС.

historyЧл. 14. (1) Граници на отделите са естествени теренни линии като била, долове, реки, езера и др. или съществуващи трайни изкуствени линии като шосета, далекопроводи, транспортни и други просеки, канали, туристически пътеки и др. (2) При липса на достатъчно естествени и изкуствени линии границите на отделите се оформят с просеки, като на терена се отразяват чрез боядисване на граничните дървета (приложение № 3). (3) Размерът на отделите по площ е от 40 до 80 ha за сечищната форма на горско стопанство и от 5 до 25 ha за изборната форма.

historyЧл. 15. (1) Отделите се номерират с поредните арабски числа, единно и последователно за цялата територия в района на дейност на ДЛ или ДДивС независимо от собствеността на горите. (2) Номерирането започва от северозападната част на обекта и следва в редове по часовниковата стрелка или по водосбори в планинските гори. (3) При всяка следваща инвентаризация отделите запазват своята номерация, като при необходимост тя се променя след съгласуване с инвеститора.

historyЧл. 16. (1) Отделите се разделят на подотдели, които са вътрешно еднородни от стопанска гледна точка части в границите на едно землище. (2) Подотделите са най-малката териториална единица на горите и земите от горския фонд и се отличават с относително постоянство, като служат за основа на инвентаризирането и стопанисването им.

historyЧл. 17. Видът на подотдела според земите в неговите граници се определя съгласно приложение № 4.

historyЧл. 18. (1) Опитните и географските култури, вегетативните и семенните градини и плантации се отделят в самостоятелни подотдели. (2) Семепроизводствените насаждения се отделят като подотдели с площ, посочена в заповедта за обявяване. (3) В самостоятелни подотдели се отделят защитни ивици в горната граница на гората, на първокласните пътища, магистрали, железопътни линии, хижи, манастири, язовири и реки, горите и земите изключително държавна собственост. (4) В недържавните гори се обособяват подотдели само ако площта им е по-голяма от 0,1 ha. (5) В един подотдел не се допуска наличието на повече от един вид собственост.

historyЧл. 19. (1) Размерът на залесените подотдели е в границите от 1 ha до 25 ha. (2) Изключение от ограниченията по ал. 1 се прави в следните случаи:

1. горите от ценни и бързорастящи горскодървесни видове, за които минималната площ на подотдела е 0,1 ha;
2. за незалесените дървопроизводителни и недървопроизводителни площи - до 0,1 ha и над 25 ha.
- (3) Линейните недървопроизводителни площи като пътища и просеки се обособяват като подотдели само когато широчината им е 5 m и повече и площта им е не по-малка от 0,1 ha.
- (4) При изборните гори границите на подотделите съвпадат с тези на отделите.

historyЧл. 20. (1) Залесените подотдели, пожарища и сечища се означават последователно с малките букви на българската азбука за всеки отдел поотделно по реда, указан за номериране на отделите.

(2) Подотделите на недървопроизводителните площи и голините се означават с арабски числа.

(3) В защитените природни територии и семепроизводствените насаждения се спазват буквите на подотделите, посочени в заповедта за обявяване на отделните обекти, като при ревизии, когато по някаква причина се налага ново означение върху горските карти, означенията на отделите и подотделите по заповед се поставят в скоби.

(4) Номерацията на отделите не се променя, освен в случаите, определени със ЗП, а означенията на подотделите - само при необходимост.

historyЧл. 21. (1) Начинът за обозначаване на терена на границите на устройвания обект, отделите и подотделите, както и задълженията на собственика на гората и изпълнителя на лесоустройствените работи са дадени в приложение № 3.

(2) Границите на устройвания обект с национални паркове и резервати се означават на терена като граници с друг устройван обект - вместо черна се използва червена блажна боя, нанесена от външната страна на парка или резервата.

historyЧл. 22. (1) Границите на подотделите не се маркират или стабилизират на терена, с изключение на сечнозрелите насаждения; семепроизводствените насаждения и защитените природни територии.

(2) Границите на защитените природни територии и семепроизводствените насаждения се обозначават от изпълнителя на лесоустройственото проектиране и се поддържат от собственика на гората (приложение № 3).

Раздел II. Картографиране и видове горски карти

historyЧл. 23. (1) Предмет на картата на горите са недвижимите имоти или част от тях, разположени на територията на страната, които:

1. имат начин на трайно предназначение - гори;
2. са гори по смисъла на **чл. 2**, ал. 1 **ЗГ**.

(2) Картите на горите се изработват в приетата за граждански цели геодезическа координатна система (БГС 2000).

(3) Картите на горите се създават по ДЛ и ДДивС с единна непрекъсната номерация.

(4) Всички елементи на картата на горите, които са кадастрални данни по смисъла на **Закона за кадастъра и имотния регистър** (ЗКИР), задължително се вземат от

кадастъра в цифров вид. Когато кадастърът не е изработен, данните се вземат от картата на възстановената собственост.
(5) Границите на новообразувани подотдели, когато не са кадастрални данни, трябва да отговарят на изискванията за точност, предвидени в Наредба № 14 от 2001 г. за съдържанието, създаването и поддържането на кадастралната карта и кадастралните регистри (ДВ, бр. 71 от 2001 г.).

historyЧл. 24. (1) Картата на горите съдържа:

1. държавната и всички административни граници, попадащи в обсега на картните листове;
2. границите на урбанизираните територии;
3. границите на териториите на транспорта;
4. границите на земеделските територии;
5. границите на ДЛ, ДДивС, горскостопанските участъци (ГСУ), отделите и подотделите;
6. главните и второстепенни вододели и водосливи;
7. пътища, пътеките, наземните линейни съоръжения, попадащи върху територия на отдели.

(2) За изобразяване на съдържанието на картата на горите се използват "Условни знаци за изработване на горскостопански карти", изработени през 1994 г. от "Агролеспроект" - ЕООД.

(3) При изработване на картата на горите се използват:

1. данни от службите по кадастъра;
2. цифровите модели и картните материали от предишното устройство;
3. цифровите модели, картните материали и данните от геодезическите измервания, получени при устройството на земеделските територии на територията на ДЛ или ДДивС;
4. налични актуални аерофотоснимки в М 1:10000 - 1:15000, ортофотопланове в М 1:5000 или 1:10000, ортофотокарти и спектрални и панхроматични космически изображения с пространствена разделителна способност не по-малко от 10 m;
5. данни от преки геодезически измервания.

historyЧл. 25. За основа при изработване на картата на горите се използват кадастрална карта, топографска карта с М 1:10000, карта на възстановената собственост по **Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд** и по **Закона за собствеността** и ползването на земеделските земи.

historyЧл. 26. Цифровите модели на горите и земите в горския фонд се изработват в утвърден от НУГ формат.

historyЧл. 27. При всяко устройство цифровите модели се актуализират, като се отразяват всички промени в ситуацията, настъпили през изтеклия ревизионен период.

historyЧл. 28. (1) Работните горскостопански карти в мащаб М 1:10000 се получават чрез разделяне на цифровия модел на картни листове с размери на работното поле 80/50 cm, 40/50 cm или други кратни на тях, посочени в приложение № 5.
(2) Разделянето на картите се извършва по ДЛ и ДДивС, като се осигурява

изобразяването на цели отдели във всеки картен лист. Не се допуска:

1. един картен лист да съдържа отдели от различни ГСУ;
2. нарушаване на последователността на номерата на картните листове по ГСУ.
- (3) Картните листове съдържат цели землища или част от едно землище.
- (4) Когато територията на ДЛ и ДДивС включва няколко землища, даден картен лист може да съдържа цели отдели от две или повече землища.
- (5) Картните листове на работната горскостопанска карта се номерират с арабски цифри, като се започва от северозападната част на ДЛ и ДДивС по посока на часовниковата стрелка. При възможност се запазва номерацията от предишното лесоустройство.
- (6) Новите картни листове, включващи землища, които допълнително са добавени към територията на ДЛ или ДДивС, получават номера след последния използван преди това номер. Допуска се и пълно преномериране на всички картни листове.

historyЧл. 29. От основната карта се изготвят тематични карти в съответни мащаби, показани в приложение № 5.

historyЧл. 30. (1) Не се допуска отклонение от подробни точки от граници на недвижими имоти, освен ако промяната е настъпила след предаването на изходния цифров модел на фирмата изпълнител, като се следи спазването на типовете линии съгласно чл. 24, ал. 2. Това не важи за граница между недвижими имоти с еднакъв вид собственост.

(2) Контролът се осъществява по ред, определен от инвеститора.

Раздел III. Теренни проучвания

historyЧл. 31. (1) Природните условия в устройвания обект се определят от географското положение, релефа, хидроложките условия, геоложкия строеж и петрографския състав, климата, почвите и нивата на замърсяване на въздуха и почвите.

(2) Проучването на посочените елементи на природните условия се извършва по начините, указани в приложение № 6.

historyЧл. 32. Състоянието на възобновяването и протичането на възобновителния процес е обект на основно проучване в зрелите насаждения и насажденията с избран характер и се извършва по инструкцията, утвърдена от НУГ.

historyЧл. 33. (1) Типологичните проучвания включват определянето на типовете месторастения и/или типовете гора за всяко отделно насаждение и незалесена дървопроизводителна площ или поляна.

(2) Типовете месторастения се определят по възприетата Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България, разработена на база - инструкция за установяването и картирането на типовете горски месторастения (биотопи) и определяне бъдещия състав на денароценозите.

(3) Типовете гора се определят по възприетата Класификация на типовете гора в Република България.

(4) При определени специфични особености могат да се използват и други класификационни схеми, изрично посочени в ЗП.

historyЧл. 34. (1) Проучването на биологичното разнообразие включва установяването на представителни, редки и уязвими горски екосистеми и находищата на редки, застрашени, защитени и ендемични растителни и животински видове, по допълнително възлагане, указано със ЗП.

(2) При обобщаване на информацията от проучването се включват следните основни количествени показатели:

1. промени в площта на естествените, полуестествените, изкуствените и защитените (строго и поставени на специални режими на стопанисване) горски екосистеми (типове гора);

2. промени в броя и процента на редките, застрашените от изчезване, защитените и ендемични видове от общия им брой;

3. промени в относителния дял на насажденията, стопанисвани с цел запазване и използване на генетичните горски ресурси от общата залесена площ;

4. съотношение между използваните местни и интродуцирани дървесни видове;

5. промени в относителния дял на смесените (два и повече вида) насаждения от общата залесена площ;

6. относителен дял на площта за естествено възобновяване от общата възобновена площ.

(3) Биологичното разнообразие е обособена част от обяснителната записка на лесоустройствените проекти, планове и програми. В приложение към проектите се дава списък на находищата и техните основни качествени и количествени характеристики.

(4) Проучването на биологичното разнообразие се извършва по специална методика, одобрена от НУГ.

historyЧл. 35. (1) Установените при проучването горски екосистеми и видове с природозащитен статус, посочени в чл. 34, ал. 1, се картират на базата на основната карта на горите.

(2) Картата за биологичното разнообразие се дава в приложение на лесоустройствените проекти, планове и програми наред с другите тематични карти, посочени в приложение № 5.

historyЧл. 36. (1) В района на устройвания обект изпълнителят на лесоустройственото проектиране събира информация за уврежданията по дървесни видове и възможните причини за тях, извършените презалесявания и повредите от санитарни сечи, за замърсяването на въздуха, водите и почвата от различни източници (промишлени, транспортни и др.).

(2) Оценката на здравословното състояние на горските насаждения се извършва едновременно с тяхната инвентаризация и се записва в таксационното описание по ред и начин, указани в приложение № 7.

(3) Скали за оценка на обезлистването и оцветяването на листата и короните на дърветата и насажденията са дадени в приложение № 8 на Наредба № 56 от 2003 г. за защита на горите от вредители, болести и други повреди (ДВ, бр. 103 от 2003 г.).

historyЧл. 37. (1) При силно влошено здравословно състояние на горите може да се проведе цялостно обследване на растежните условия на горския фонд на територията на _____ устройвания _____ обект.

(2) Обследването се извършва в годината преди устройството по заявка на собствениците.

(3) Оценката се извършва на основата на едроплощните математико-статистически методи по методика, одобрена от началника на НУГ.

(4) Оценката на екологическото състояние на горския фонд се възлага по реда за възлагане на лесоустройствените проекти, планове и програми.

(5) Резултатите от обследването се предоставят на изпълнителя на лесоустройственото проектиране, който ги използва както при проучването на здравословното състояние на насажденията, така и при проектирането на лесовъзобновителните и лесозащитните мероприятия.

historyЧл. 38. (1) При инвентаризацията на горите се събира и анализира разностранна информация за икономическите условия на района.

(2) Проучванията на икономическите условия са свързани с оценка на взаимоотношенията между горския сектор с другите отрасли, като земеделие, промишленост, водно стопанство и енергетика, туристическо дело, здравеопазване и др.

historyЧл. 39. При тези проучвания се установява разпределението на горите в устройвания обект по вида на собствеността по общини и землища и по вида на техните функции, съгласно **чл. 4**, ал. 1 от **Закона за горите**, значението им за екологията, водното стопанство, здравеопазването и развитието на рекреацията в горите.

historyЧл. 40. (1) Във връзка с обезпечаване изпълнението на проектираните мероприятия за стопанисване и ползване от горите се проучват:

1. развитието на пътната мрежа;
2. развитието на съобщителните и комуникационните връзки;
3. условията за експлоатация и транспорт на дървесния ресурс;
4. изпълнението на горскостопанските мероприятия през ревизионния период.

(2) Посочват се площта на труднодостъпните и недостъпните гори и условията за тяхното ползване и стопанисване в бъдеще.

historyЧл. 41. (1) Установяват се ползвателите на дървесина и се привеждат данни за годишната потребност от дървесина, а също и от други горски ресурси.

(2) Анализират се възможностите на горите, свързани с използването на страничните горски ресурси: паша, добив на сено, листников фураж, семена, билки, плодове, гъби и др., и се установяват ползвателите и техните нужди от ползване на тези ресурси.

(3) Указания за обобщаване и анализ на резултатите от проучването на икономическите условия се дават в приложение № 8.

historyЧл. 42. (1) При инвентаризацията на горите и земите от горския фонд независимо от формата на собственост се извършват таксационни проучвания, които са съвкупност от дейности и операции за количествена и качествена характеристика на устройвания _____ обект.

(2) Таксационното проучване се провежда по отдели и подотдели и събраната информация се нанася в специален формуляр - таксационно описание.

(3) Номенклатурата на направленията и показателите за оценка при таксационното проучване е задължителна за всички гори и земи от горския фонд, като се определя в зависимост от нуждите на горскостопанската практика и от изискванията на международни договорености и документи, по които Република България е страна.

(4) Формата и съдържанието на таксационното описание е в съответствие с номенклатурата на показателите и се утвърждава от НУГ (приложение № 3).

(5) За автоматизирана обработка на информацията и изготвяне на необходимите обобщителни таблици и разчети показателите в таксационните описания се водят по приетите от НУГ номенклатура и структура на атрибутната база данни.

(6) Таксационното описание се изготвя чрез обхождане на подотделите и извършване на съответните наблюдения, оценки и измервания поне на 3 пункта, които се явяват като среднопредставителни по отношение на общо състояние и числена характеристика (приложение № 3).

(7) В таксационното описание се определят необходимите горскостопански мероприятия, обхващащи всички основни дейности по възпроизводството, устойчивото стопанисване, комплексното и природосъобразното ползване на горите и тяхното опазване и защита от гъбни болести, насекомни вредители, пожари и почвена ерозия.

historyЧл. 43. (1) При инвентаризацията на горите и таксирането на насажденията се определя дървесният запас, установява се количеството на сортиментите по категории дървесина и текущият прираст.

(2) За единица мярка при таксирането се използва плътният кубически метър, със закръгляване на 1 m³. В някои случаи дървесната маса може да се изразява и в тегловни единици при единица мярка 1 t и точност на закръгляване до втория знак след десетичната точка.

(3) Изчисляването на обема на насажденията е задължително за всички гори, а изчисляването на категориите дървесина и определянето на текущия прираст - по заявка на техните собственици.

(4) Таксирането на дървостойките се извършва по елементи гора.

historyЧл. 44. (1) Точността на таксиране на горите с дървопроизводителни и средообразуващи функции в границите на горския фонд е +/- 10 % за зрелите и престарели насаждения и до +/- 15 % за останалите насаждения.

(2) Точността на таксиране на изборните гори, семепроизводствените насаждения, тополовите и опитните култури, културите от ценни и бързорастящи видове и семенните плантации е не по-малка от +/- 10 %.

(3) Точността на таксиране на защитните и рекреационни гори и горите в защитените територии се определя от инвеститора със ЗП, но не трябва да бъде по-малка от +/- 10 % за зрелите и +/- 15 % за младите, средновъзрастните и дозряващите насаждения.

historyЧл. 45. (1) При таксиране на дървостойките се прилагат следните методи: измерителни (пробностъблени); на пълното клупиране; математико-статистически (метод на пробните ленти, на пробните площи, на Битерлих, на разстоянията и комбиниран метод); други методи на базата на математически модели и окомерно-

таблични методи.
(2) Технологията на работа при методите по ал. 1 е описана в приложение № 10.
(3) При таксирането на дървостойките могат да се прилагат и други методи, ако отговарят на изискванията за точност.
(4) Изборът на един или друг метод на таксиране се извършва в зависимост от конкретните условия в таксираните насаждения и изискванията за точност.
(5) Задачите и методите за таксиране на насажденията се определят от собствениците на гори със ЗП.

historyЧл. 46. (1) За решаване на специфични задачи, свързани със сортиментната структура при дърводобивното ползване, растежа и прираста на насажденията при прилагане на различни лесовъдски технологии по стопанисване на горите, на територията на устройвания обект се ползват данни от постоянни или временни пробни площи и се сечат дървета за стъблен анализ.
(2) Видът и броят на пробните площи и на дърветата за анализ се определят със ЗП.
(3) Методиката на теренноизмерителните и камералната обработка на получените данни е описана в приложение № 11.

historyЧл. 47. (1) Обект на инвентаризация са и недървесните горски ресурси, които се разделят на материални и нематериални.
(2) Материалните недървесни горски ресурси са свързани с ползването на горите за добив на различни биопродукти от дърветата (смола, семена, лико, кора, корк, пънна борина, листников фураж и др.). Тук спадат: ползването на горите за паша, добив на сено, събиране на гъби, горски плодове и лечебни растения (билки), както и дивечът обект на ловоустройство.
(3) Нематериалните горски ресурси са свързани със защитните, санитарно-хигиенните и рекреационните функции на горите и опазването на природата.

historyЧл. 48. (1) Необходимостта от инвентаризация на недървесните горски ресурси трябва да се свърже с тяхното регионално значение за икономиката, екологията и развитието на туристическата инфраструктура.
(2) В ЗП се указват методиките, по които се извършва инвентаризацията на отделните видове недървесни горски ресурси.

historyЧл. 49. (1) При теренните проучвания се събират данни и анализират резултатите от проведените лесовъдски мероприятия в устройвания обект след последното лесоустройство, съгласно приложение № 9.
(2) При проектирането на мероприятията и ползването през следващия период се използват резултатите и изводите от досегашната стопанска дейност.

Раздел IV. Камерални работи

historyЧл. 50. (1) Таксационното описание се оформя на базата на теренните измервания и оценки и включва вписването на данни и извършването на дейности, както следва:
1. площ на подотделите и нейното разпределение по дървесни видове при смесените

насаждения;

2. за насажденията, таксирани по измерителните или измерително-табличните методи, участието на дървесните видове се изчислява по обем, а при окомерно-табличните методи - по общата кръгова площ, получена от измерванията в среднопредставителните им части;

3. определяне (изчисляване) и вписване на показателите от числената таксационна характеристика - запас на 1 ha и на цялата площ (със и без клони), клас на сортиментност;

4. стопанския клас, вида на горите и техните функции;

5. проверка на точността на поставените шифри;

6. бонитетът на насажденията е абсолютен и се определя по средната възраст и средната доминираща височина на дървостоя; бонитетът се определя по действащата бонитетна система (приложение № 10, табл. № 52); бонитетът на разновъзрастните насаждения се определя по възрастта и средната височина на най-едроразмерните дървета.

(2) Изчисляването на таксационните показатели по т. 3 от ал. 1 се извършва в съответствие с технологията на приложения метод за таксиране.

historyЧл. 51. (1) Изчисляването на стъблениа и общия запас на насажденията при измерително-табличните методи на таксиране се извършва с разредни обемни и обемно-сортиментни таблици (приложение № 10, табл. № 40) или с програмни продукти, приети от НУГ.

(2) Обемът на сортиментите се изчислява и с помощта на сортиментни таблици за цели дървостои (приложение № 10, табл. № 54).

(3) Обемът на сортиментите може да се изчислява и с разредни обемно-сортиментни таблици (приложение № 10, табл. № 40).

historyЧл. 52. (1) Изчисляването на стъблениа и общия запас при неклупираните насаждения, таксирани по метода на Битерлих, се извършва по установената средна кръгова площ на дървостоя на 1 ha и средната видова височина, която се отчита от видово-височинни таблици по средната височина (приложение № 10, табл. № 47, 48 и 49).

(2) Запасът при неклупирани насаждения, таксирани по окомерно-табличните методи, се изчислява с помощта на растежни таблици, утвърдени от началника на НУГ (приложение № 10, табл. № 52 и 53).

(3) Обемът на сортиментите при неклупираните насаждения се изчислява с помощта на сортиментни таблици за цели дървостои (приложение № 10, табл. № 54).

historyЧл. 53. (1) Текущият прираст по обем на клупираните насаждения се изчислява с помощта на прирастни таблици или косвено по формулата на Шнайдер (приложение № 10).

(2) Текущият прираст по обем при неклупираните насаждения се изчислява с помощта на растежни таблици или косвено по формулата на Шнайдер (приложение № 10).

(3) При решаване на задачи по актуализиране и прогнозиране на дървесните запаси се използва текущият прираст на насажденията, отчетен от растежните таблици, като се взема под внимание пълнотата на насажденията в момента и предвижданията за провеждане на евентуални горскостопански мероприятия в бъдеще.

(4) При изготвяне на прогнозни разчети, свързани с производителността на насажденията при променен бъдещ състав, се използват растежните таблици и средният зрелостен прираст (наличен дървостой или обща производителност).

historyЧл. 54. Начините за изчисляването на запасите, обемът на сортиментите и видът на таблиците се определят със ЗП.

Раздел V.

Основни насоки и цели на многофункционалното стопанисване на горите

historyЧл. 55. (1) Основните насоки и целите, свързани с организация на многофункционалното стопанство в горите, се определят в зависимост от инфраструктурата на района и състоянието на горите към момента на лесоустройственото проучване.

(2) За съгласуване на интересите в устройвания обект и разработване на оптимални проектни решения определяща роля има ЗП.

(3) Основни елементи на организация на горскостопанското производство са: стопанските класове, турнусите на сеч или на стопанството, формите на стопанство, изборът на дървесни видове и системите за сеч и възобновяване на горите.

historyЧл. 56. (1) Стопанските класове са основни стопанско-организационни единици на територията на устройвания обект.

(2) Стопанските класове се обособяват по следните признаци: дървесен вид, бонитет, произход, насоки на стопанисване, лесовъдска система, тип месторастене и тип гора.

(3) На всеки стопански клас се определят: целта на производството (цел на стопанството), турнусът на сечта, размерът на ползването, системите на сечта, мероприятията по възобновяването и отглеждането на насажденията и други мероприятия и решения, свързани с възпроизводството и ползването на горските ресурси.

(4) В отделни стопански класове се отделят иглолистните горски култури, в случаите когато те са създадени извън естествения им район на разпространение.

(5) Стопанските класове се формират от еднородни по някои от признаците, посочени в ал. 2 насаждения с площ над 200 ha. Изключение от тази минимална норма се допуска при топови, акациеви, липови, върбови, елшови, горскоплодни и други бързорастящи дървесни видове, при които площта може да бъде по-малка, но не по-малка от 50 ha.

(6) Формирането на стопански класове се извършва за всички гори в района на дейност на държавното лесничейство или държавната дивечовъдна станция независимо от собствеността им.

historyЧл. 57. При устройството на горите по метода на стопанисване по насаждения (участъков лесоустройствен метод) се обособяват производствени групи в зависимост от дървесния вид, условията на месторастене и целта на производството без оглед на тяхната площ.

historyЧл. 58. (1) Наименованието на стопанските класове и производствените групи е посочено в приложение № 12.

(2) При необходимост могат да се формират стопански класове и производствени групи

извън номенклатурата по приложение № 12 и по-специално за изпълнение на рекреационни, защитни, ловно стопанство и други функции, както и за производство на технически суровини, семепроизводство и плодпроизводство.
(3) За всеки устройван обект се формират определен брой стопански класове, уточнени със ЗП.

historyЧл. 59. Специфичните изисквания при устройството и организацията на стопанството в защитните, рекреационните и защитените гори и територии се посочват в ЗП в зависимост от вида на горите и тяхното предназначение.

historyЧл. 60. (1) Турнусът на сеч за всеки стопански клас се определя въз основа на техническата, количествената, икономическата, възобновителната, естествената и горскоплодната зрелост на горите, възрастовата структура на стопанския клас, здравословното състояние на дървостойките и прилагания до момента турнус съгласно приложение № 12.
(2) При тополовото стопанство турнусът се определя съгласно Инструкцията за създаване, отглеждане и стопанисване на топови и върбови култури (1982).
(3) Турнусът на сечта се използва като основа за разделяне на дървостойките по класове на възраст, възрастови групи и най-общо на зрели и незрели дървостойки.
(4) При постепенно-сечищните форми на стопанство за зрели се определят онези дървостойки, чиято възраст попада в рамките на един клас на възраст преди установения турнус, а за презрели - над този турнус.
(5) При голосечищната форма на стопанство зрели са насажденията с възраст, равна на възприетия турнус на сеч, а презрели - с възраст, по-голяма от този турнус.
(6) Зрелите и презрелите дървостойки формират експлоатационния запас и в тях се проектират възобновителни сечи.

historyЧл. 61. При случай на недоказана специфична зрелост в защитните и рекреационните гори в тях могат да се установяват турнуси с един до два класа на възраст по-високи в сравнение с горите с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции.

historyЧл. 62. При горите за реконструкции се определя реконструкционен период.

historyЧл. 63. При изборната форма на стопанството се определя турнус на стопанството. Приема се турнус на стопанството 10 години, който съвпада с лесоустройствения период.

historyЧл. 64. (1) Прилаганите до момента на поредното лесоустройство турнуси на сечта могат да бъдат променени само при наличие на убедителни и доказани аргументи в подкрепа на промяната.
(2) Турнусът на сеч се съобразява с изискванията на **чл. 50**, ал. 5 от **Закона за горите**.
(3) При устройството на недържавни гори турнусите на сеч се съгласуват със собствениците, но не могат да бъдат по-малки от тези, посочени в **Закона за горите**.

historyЧл. 65. (1) Лесовъдско-техническите форми на организация и стопанисване на горите са основа за провеждане на диференцирани лесовъдски режими в горското

стопанство.

(2) Формите на горското стопанство се установяват в зависимост от природните условия, състоянието на горите, икономическите и екологичните условия и от съществуващите до момента на лесоустройството форми на стопанството.

(3) При благоприятни условия на месторастене се обособяват високостъблени форми, които се характеризират с по-добър стопански и средозащитен ефект.

(4) При защитните и рекреационните гори се предпочитат високостъблени форми на стопанството.

(5) При многофункционалното горско стопанство, когато са налице необходимите условия, се установява изборната форма на стопанството. При нея се създават най-добри условия за устойчиво и комплексно използване на горските ресурси.

(6) В издънковите гори за превръщане в семенни формата на стопанството има преходен характер. При завършена окончателна фаза на възобновителната сеч и при укрепнал подраст от желаните дървесни видове насажденията се изключват от превръщателния клас и се отнасят към съответните високостъблени стопански класове.

historyЧл. 66. (1) Изборът на дървесни видове за възобновяване в рамките на стопанските класове се определя от типа месторастене, типа гора, биологията и екологията на видовете и от икономическите, средозащитните и рекреационните потребности в зависимост от конкретно поставените стопански и социално-екологични цели.

(2) Бъдещият състав на горите или неговата актуализация се извършва въз основа на типове горски месторастения и Класификационната схема на типове горски месторастения в Република България, отчитайки растежа и състоянието на насажденията и културите.

(3) Изборът на дървесни видове се отразява в таксационното описание и се осъществява чрез проектиране на възобновителните и залесителните мероприятия.

historyЧл. 67. Изборът на система на възобновителни сечи и начин на възобновяване на горите зависят от вида на стопанския клас, целта на производство и установената форма на стопанство и степента на възобновяване на насажденията.

historyЧл. 68. (1) Методите за отглеждане на насажденията за всеки стопански клас се определят от състоянието на горите, целта на производство и резултатите от досегашното стопанисване.

(2) Като основа за определяне интензивността на прорежданията и пробирките може да се използва оптималната кръгова площ по указанията, дадени в приложение № 13.

historyЧл. 69. На основата на таксационните описания се съставят таблици и диаграми, даващи обобщени данни за природните условия, досегашно стопанисване, таксационна характеристика и проектираните мероприятия, съгласно приложение № 14.

historyЧл. 70. (1) Въз основа на таблиците за таксационната характеристика се установяват основните показатели на гората на устройвания обект и отделните стопански класове - средна възраст, среден бонитет, средна пълнота, среден запас и

среден прираст на ha.
(2) Средната възраст се изчислява като средно претеглена по площта, покрита с гора, на отделните подкласове на възраст.
(3) Средният бонитет се изчислява по същия начин, като се умножават площите на отделните бонитети с цифрените им означения и сумата от произведенията се разделя на общата площ.
(4) Средната пълнота се изчислява както за отделните класове на възраст, така и за цялата покрита с гора площ по същия начин.
(5) Средният прираст се изчислява по стопански класове, стопански групи и на цялата залесена площ. Изчислението се извършва, като запасът на отделния клас на възраст се разделя на броя на годините, представляващи средата на класа, след което се извършва сумиране за желаните обекти. Чрез разделяне на съответната площ се получава средният прираст на ha.

historyЧл. 71. (1) Общият размер на ползването на дървесина и други горски ресурси за целия устройван обект се определя като сбор от нормите на ползванията, определени по вид и обем за съответните стопански класове.
(2) Дърводобивната норма на ползване от горите в рамките на всеки стопански клас се определя по видове сечи, по видове гори и по категории гори (приложение № 15).
(3) Нормата на ползване от главни сечи за всеки стопански клас се определя по формулните методи, когато гората се устройва по комбинирания лесоустройствен метод, и като сечище по състояние, когато гората се устройва по метода на стопанисване по насаждения.
(4) Въз основа на изчислените норми на ползване от възобновителни сечи при формулните методи (приложение № 15) и въз основа на съответни разчети се определя оптимална норма на ползване при сечищната форма на стопанството.
(5) При определяне на нормата на ползване по формулните методи се изготвят паралелни разчети за държавните и общинските гори. При така определената норма на ползване за главни сечи се определят насаждения, чиято площ съответства на площта на зрелите гори на територията на ДЛ или ДДивС, отнесени към общата площ на зрелите гори в района на дейност на лесничейството или станцията.
(6) Размерът на годишното ползване от главни сечи в горите, собственост на физически и юридически лица, се определя като сечище по състояние.
(7) При горите за реконструкция размерът на ползването се определя въз основа на площта на стопанския клас и възприетия период на реконструкция.
(8) Размерът на ползването на дървесина при изборната форма на стопанството се определя за всеки отдел насаждение по формули, отчитащи действителния запас, текущия обемен прираст и оптималния запас на разновъзрастните насаждения.
(9) Размерът на ползване от главни сечи при издънковите гори за превръщане, както и за защитните, рекреационните и защитените гори се определят като сечище по състояние, което се контролира по сечището по прираст.
(10) Ползването на дървесина от отгледни сечи за стопанския клас се определя като сума от ползването за всички насаждения, в които са проектирани отгледни сечи.
(11) Всички норми на ползване на дървесина от възобновителни сечи на ниво насаждение съгласно изискванията на комбинирания лесоустройствен метод се определят на терена и се доуточняват в камерална обстановка съобразно утвърдената оптимална норма на ползване по стопански класове.

(12) При тополовото стопанство ползването се определя съгласно Инструкцията за създаване, отглеждане и стопанисване на топови и върбови култури в НРБ.

historyЧл. 72. Нормите на ползване на недървесните материални горски ресурси са в размер, гарантиращ тяхното възпроизводство и съхраняване.

historyЧл. 73. Видът и нормата на ползване на нематериалните горски ресурси се определя в зависимост от категорията и функциите на гората и се избират по предварително изработени методики, конкретизирани със ЗП, съгласно приложение № 16 и 17.

Раздел VI.

Проектиране на горскостопанските мероприятия

historyЧл. 74. (1) Проектирането на горскостопанските мероприятия включва: възобновителни сечи; отгледни сечи; санитарни сечи; мероприятия по превръщане на издънковите гори в семенни; производство на репродуктивни материали и залесяването; технико-укрепителни мероприятия; възпроизводство и ползване на недървесни горски ресурси; проекти на пътища, сгради и други съоръжения; лесозащитни мероприятия.

(2) При проектиране на мероприятията по ал. 1 се изхожда от анализа на резултатите от проучването на природните условия, досегашното стопанисване и ползване на горските ресурси, основите за организация на стопанството, регионалните устройствени схеми за устойчиво развитие и дългосрочните планове за многофункционално стопанисване - приложение № 18.

(3) Проектирането на възобновителните сечи е в рамките на утвърдените норми на ползване за различните стопански класове, групи гори или производствени групи, а на отгледните и санитарните сечи - в зависимост от състоянието на насажденията.

(4) Проектираните мероприятия се вписват в таксационните описания - работен проект.

Раздел VII.

Икономическа оценка на горите и земите от горския фонд и оценка на ефекта от проектираните горскостопански мероприятия и ползването от горите през ревизионния период

historyЧл. 75. (1) Икономическа оценка на горите и земите от горския фонд се извършва по заявка на инвеститора при условия и по ред, определени в наредбата по **чл. 19**, ал. 1 от **Закона за горите**.

(2) Със ЗП се посочват изискванията на инвеститора по необходимостта от извършване на икономическа оценка на горския фонд в устройвания обект.

historyЧл. 76. (1) Оценката на ефекта от изпълнението на проектираните мероприятия и ползването се извършва по критерии и показатели за характеризиране на общото състояние на горите на територията на устройвания обект и тяхното устойчиво стопанисване.

(2) Анализът се прави чрез съпоставяне на стойностите на критериите и показателите при миналото и сегашното лесоустройство, дадени в приложение № 19.

- (3) Показателите за оценка се изразяват в натурални и относителни единици (относителен дял от общата площ, общия запас, размер на ползването и др.) и се представят в таблична форма.
- (4) При защитно-водоохранните гори на основата на възрастта на насажденията, пълнотата им и формата на стопанство се определя защитно-водоохранният им клас на ниво насаждение, отдел и за цялата площ на защитните гори (приложение № 16).
- (5) При рекреационните гори въз основа на бонитета на насажденията, тяхната възраст, вида гора, степента на устойчивост на насажденията и формата на стопанство се установява класът на рекреационната ценност на ниво насаждение, отдел и за цялата площ на рекреационните гори (приложение № 17).
- (6) Ефектът от лесоустройственото проектиране в защитните и рекреационните гори се оценява по степента на очакваните промени в измененията на защитно-водоохранния им клас или класа на рекреационната им ценност. При наличие на икономическа оценка на горите ефектът се оценява по динамиката на горския капитал на устройвания обект.

historyЧл. 77. Въз основа на проектираните лесовъдски мероприятия, необходимите за извършването им средства и очакваните доходи от реализирането на горската продукция се извършва подробен икономически анализ за развитието на устройвания обект (приложение № 19).

Раздел VIII.

Съдържание на лесоустройствените проекти, планове и програми

historyЧл. 78. (1) В зависимост от формите на собственост и от площта на горските имоти, характера на дървопроизводството и ползването от горите, лесоустройствените проекти, планове и програми се разработват с обем и съдържание съгласно ЗП.

(2) Лесоустройствените проекти са основни и най-подробни документи и съдържат данни за: териториалното устройство, резултатите от инвентаризацията на горите и тяхната характеристика, основи на организация и стопанисване на горите, комплекс от разработени мероприятия, свързани с оптималното използване на ресурсите на гората и тяхното възпроизводство, както и мероприятия по опазване на биологичното разнообразие и абиотичните компоненти на природния комплекс, обосновка на икономическия, екологичния и социалния ефект от изпълнението на проекта.

(3) Лесоустройствените планове представляват опростени лесоустройствени проекти, които съдържат: кратки и систематични данни за местоположението на гората, кратка характеристика на природните условия (климат, почва, хидрография), данни за основните представители на дървесната, храстова и тревната растителност, данни за дивеча, административна и кадастрална принадлежност, задължителни горскостопански мероприятия, обосновка за провеждането им, както и очаквани разходи и доходи от стопанската дейност в горите.

(4) Лесоустройствените програми представляват извадки от проектите и плановете при съвместно лесоустройство или се разработват като самостоятелни документи. Те съдържат данни за задължителните лесовъдски мероприятия, които следва да се провеждат във всеки участък гора независимо от нейната собственост.

historyЧл. 79. (1) Лесоустройствените проекти се разработват за обществените (държавни и общински) гори, където се организира трайно горско стопанство, както и

за недържавни гори, устроени съвместно или поотделно с площ над 500 ha.
(2) Лесоустройствените планове са основа за средносрочно стопанско планиране на маломерни недържавни гори с площ от 50 до 500 ha, в които се води периодично горско стопанство.

(3) Лесоустройствените програми се издават като извлечение от лесоустройствения проект или план на територията на лесничеството при съвместно лесоустройство или като отделен документ, засягащ различни видове собственост с площ до 50 ha.

(4) Конкретната структура и съдържание на лесоустройствените проекти, планове и програми са посочени в приложение № 20.

Глава четвърта. ЕДРОПЛОЩНА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ

historyЧл. 80. (1) За решаване на специфични задачи, свързани с управлението и планирането на горското стопанство, контрола върху стопанската дейност в горите и получаването на актуална информация за растежа, прираста и състоянието на горите в границите на горския фонд, се провежда едроплощна инвентаризация.

(2) Точността на таксиране при едроплощната инвентаризация е не по-малка от +/- 10 % и по-голяма от +/- 5 %.

(3) Провеждането на едроплощна инвентаризация по метода на контрол с постоянни пробни площи се извършва по предварително разработена методика, утвърдена от НУГ.

(4) Границите и площта на обособените части от горите и земите от горския фонд, подлежащи на едроплощна инвентаризация по метода на контрол с постоянни пробни площи, се определят със ЗП.

historyЧл. 81. (1) За нуждите на управлението на горските ресурси, насочването на инвестиции в горите, наблюдението и контрола на протичащите биолого-екологични процеси, разработване на различни баланси и разчети и формирането на горската политика и стратегия на държавно и регионално ниво се организира провеждането на национална инвентаризация на горите.

(2) Националната инвентаризация на горите се провежда с решение на Министерския съвет по предварително разработен от НУГ проект.

(3) Номенклатурата на направленията и показателите за оценка при националната инвентаризация на горите трябва да бъде съвместима с номенклатурата при инвентаризацията по подотдели (приложение № 9), както и с номенклатурата на националните инвентаризации на страните от Европейския съюз.

(4) Общата статистическа информация за горите и земите от горския фонд, която се получава при националната инвентаризация, трябва да бъде съвместима с досегашната горско-статистическа информация в Република България и да е максимално адаптирана към общоприетата статистика за горите от страните в Европейския съюз.

Глава пета. МЕЖДИННО ЛЕСОУСТРОЙСТВО

historyЧл. 82. (1) Междинното лесоустройство се провежда за обекти, при които е изтекъл периодът на лесоустройствения проект или план, изготвен при главното лесоустройство, и в който не са настъпили съществени изменения в площта и устройствената организация на територията и горскостопанското производство.

(2) Обектите за провеждане на междинно лесоустройство се определят от техните собственици и с него се решават следните основни задачи:

1. проучване и анализ на резултатите от изпълнението на лесоустройствения проект (устройствен план, програма) през изминалия ревизионен период по стопанисването и ползването на горите;
2. установяване и отразяване на настъпилите промени в горския фонд;
3. инвентаризация на площите и запасите на насажденията;
4. анализ на сегашното състояние на горския фонд и проектиране на ползването и горскостопанските мероприятия през следващия ревизионен период;
5. съставяне на нов лесоустройствен проект (устройствен план, устройствена програма).

historyЧл. 83. (1) При междинното лесоустройство не се променят функционалното деление на горите на територията на устройвания обект, формата на стопанството, целта на производството, стопанските класове и групи гори, турнусите на сеч и турнусите на стопанството, системите за стопанисване и изборът на дървесните видове за залесяване и нормите на ползване.

(2) При междинното лесоустройство се запазва административното деление на територията на горскостопански и охранителни участъци, тяхната номерация и наименование.

(3) При междинното лесоустройство се запазва съществуващото разделяне на гората на отдели и подотдели с изключение на подотделите, в които са настъпили сериозни изменения.

(4) При междинно лесоустройство не се провежда ново типологично проучване и се запазва класификацията и картирането на типовете месторастения (типове гора), направени при главното лесоустройство.

historyЧл. 84. (1) Тереннопроучвателните работи при междинното лесоустройство включват:

1. актуализация на числената таксационна характеристика от таксационните описания на насажденията и на непокритите с гора площи, съставени при главното устройство, като се отчитат промените, настъпили в тях от изпълнението на проектираното ползване и другите горскостопански мероприятия през изминалия ревизионен период;
2. обхождане на насажденията, в които са проведени горскостопански мероприятия, и подотделите, в които е наложително да се проектират горскостопански мероприятия;
3. провеждане на повторни таксационни измервания в постоянните пробни площи за нуждите на лесоустройството и в обособените части от горския фонд - таксирани по метода на контрол с постоянни пробни площи при главното лесоустройство;
4. провеждане на повторни таксационни измервания в насажденията от изборните гори, формирани при главното лесоустройство за определяне на текущия прираст по обем и получаване на данни за изчертаване на кривата за разпределение на дърветата по степени и класове на дебелина;
5. залагане на временни пробни площи за нуждите на сортиментирането на

предвидената за сеч дървесна маса през следващия период;
6. актуализация на картите, съставени при главното лесоустройство за подотделите, в които са настъпили изменения, налагащи промяна в техните граници; това се отнася и за настъпили изменения в площта на лесоустройвания обект по силата на нормативни актове;

7. извършва се актуализация на запасите, като съставът и бонитетът на насажденията не се променят, чрез прибавяне на общия текущ прираст от растежните таблици, а когато липсват такива - прибавяне на общия среден годишен прираст, като се взема предвид ползването на дървесина през изтеклият период;

8. възрастта се получава, като се прибавят годините, изминали от момента на инвентаризацията при главното устройство.

(2) След актуализация на запасите пълнотата се изчислява наново както при главното устройство.

(3) Списъкът на подотделите по ал. 1, т. 2 се съставя съвместно с представител на устройвания обект и се съдържа в ЗП.

(4) Проектирането на лесовъдските мероприятия се извършва като при главно лесоустройство.

historyЧл. 85. (1) При разработване на лесоустройствения проект или план при междинно лесоустройство обяснителната записка има същото съдържание както при главното лесоустройство и се запазва картирането на типовете горски месторастения.

(2) Картите към лесоустройствения проект се изготвят на основата на картите от главното устройство в съответните мащаби, коригирани по съществуващи документи, аерокосмически изображения или при обхождане на подотделите в годината на междинното устройство.

(3) Въз основа на актуализираната географска и таксационно-лесовъдска информация се актуализира базата данни на устройвания обект.

historyЧл. 86. (1) Лесоустройственият проект или план от междинното лесоустройство се разработва в съответствие със ЗП и съдържа:

1. анализ на досегашната дейност от приложението на лесоустройствения проект, разработен при главното устройство;

2. пълна таксационна характеристика на горския фонд (със съответните таблици за отчета на горския фонд) както при главното лесоустройство;

3. проект за сечите и залесяванията;

4. проекти за смолодобив, противопожарни мероприятия, строеж на сгради и съоръжения и ползване на други недървесни горски ресурси;

5. икономическа оценка на горите и земите от горския фонд и доходите от горското стопанство;

6. критерии и показатели за еколого-икономическия ефект на лесоустройствения проект;

7. горскостопанските карти както при главното лесоустройство.

(2) Всички тереннопроучвателни и изчислителни работи при междинно лесоустройство се планират и провеждат със ЗП, което се разработва и утвърждава по реда, установен за провеждане на главно устройство.

historyЧл. 87. Междинно лесоустройство се извършва и чрез методите на едроплощната инвентаризация на горите и земите от горския фонд по методика, утвърдена от началника на НУГ (приложение № 21).

Глава шеста. ЛОВНОСТОПАНСКО УСТРОЙСТВО

Раздел I. Методи за ловоустройство

historyЧл. 88. (1) Проектът за ловностопанско устройство определя дейността на човека за опазване и ползване на свободно живеещите бозайници и птици в продължение на 10-годишен срок. (2) Ловоустройственият проект се разработва като част от лесоустройствен проект по общо задание и договор. Някои проектни и проучвателни работи могат да се изпълняват самостоятелно, без връзка с лесоустройствен проект, в съкратен обем или по особен начин, което се посочва в допълнително ЗП или с допълнителен договор. (3) Проектите се разработват при условия и по ред, определени с Правилника за приложението на Закона за лова и опазването на дивеча (ППЗЛОД). (4) Възлагането и приемането на обекта за ловоустройство като част от лесоустройствения проект се осъществяват чрез подписване на договор между инвеститора и изпълнителя на ловоустройственото проектиране.

historyЧл. 89. Методите за ловоустройство се определят съобразно теренните особености, лисистостта и основните видове дивеч, които са посочени в приложение № 22.

Раздел II. Задание за проектиране

historyЧл. 90. Заданието за проектиране, методите и основните направления, по които ще се извършат проучвателно-проектните работи, са посочени в приложение № 23.

Раздел III. Тереннопроучвателни и проектни работи

historyЧл. 91. (1) Подготвителни работи са действията, които инвеститорът трябва да предприеме при започване на тереннопроучвателните работи в срок една седмица, като предостави на проектанта за ползване всички документи относно собствеността на площта, договори за предоставянето ѝ за стопанисване, протоколи, заповеди, влезли в сила проекти и програми, разпореждания и постановления на МС, таксация и пр. (2) Инвеститорът организира първо съвещание с участие на представители на страните, имащи отношение по проблемите на проектирането. При изготвяне на съвместен лесо- и ловоустройствен проект въпросите за ловоустройство се разглеждат на първо лесоустройствено съвещание. На това съвещание инвеститорът може да заяви свои особени виждания или искания във връзка с проектирането. Протоколът от

- това съвещание се прилага към обяснителната записка на проекта.
- (3) Уточняване границите на обекта се извършва съгласно съществуващите документи или договореността за стопанисване на площта на карта в М 1:25 000. При изготвяне на лесо- и ловоустройствен проект границите на обекта съвпадат с границите на лесничейството, както и границите на земеделските територии в района на действие на държавното лесничейство (респ. държавната дивечовъдна станция). Графиката на всеки ловностопански район се добавя върху цифров вид (ZEM - единен формат) на графиката на съответното землище и след оформянето на ловностопанския район (повдигане на неуказаните в М 1:10 000, имащи ловностопанско значение теренни форми и съоръжения в земеделските територии на ловоустройствените карти в М 1:25 000) от "Баланс на земята в рамките на землищата - по вид територия и предназначение" се изчислява площта на всеки ловностопански район, а оттам - и на дивечопригодната площ.
- (4) Проучване на екологическите фактори е посочено в приложение № 24 и се извършва въз основа на показателите, посочени в Наредбата за бонитиране на дивечовите местообитания в Република България.
- (5) Проучване на антропогенните фактори е цялостното положително и отрицателно въздействие на човека върху ловната фауна в района: основни отрасли на промишлеността, застъпени в района, начин на стопанисване на горските насаждения, интензивност на селското стопанство и животновъдството, организация и интензивност на ловностопанските мероприятия, охрана на дивеча.
- (6) Проучването на фауната - бозайници и птици, се извършва по метода на анкетиране, чрез наблюдения на терена и по данни от таксацията на дивеча в района за последните 3 - 5 години.
- (7) Досегашното стопанисване се проучва по начини и методи, посочени в приложение № 25.
- (8) Установяват се извършените мероприятия през ревизионния период по отношение на разоразвъждането и спортния риболов.

historyЧл. 92. (1) Проектните работи включват определяне на: организационно-териториалното деление на ловните площи, подобряване и обогатяване на естествената хранителна и защитна база на местообитанията, организация на стопанисването и ползването на дивеча.

(2) Организационно-териториалното деление на ловностопанските площи се нанася на работната карта от проектанта с помощта на персонала, стопанисващ дивеча, съобразно съществуващото организационно-териториално деление на района по документи.

(3) Основната ловностопанска организационна единица в рамките на ловностопанския район е ловището. Ловищата разделят района на приблизително равни по площ части с оглед охрана, планиране и провеждане на мероприятията. На работната карта задължително се уточняват границите на ловищата в рамките на ловностопанските райони в района на действие на държавните лесничейства (респ. дивечовъдните станции). За граници на ловището се избират трайни теренни форми - вододелни била, водни течения, долове, шосета, граници на лесоустройствени отдели и пр. На всяко ловище в устройвания район се дава номерация и име по името на местност, река или населен пункт. Едродивечовите ловища са с големина 800 - 2000 ha, а дребнодивечовите - от порядъка на 200 - 800 ha. При възможност ловищата се групират

по горскостопански участъци.

(4) В зависимост от обитаващите видове дивеч и възприетия начин на ловуване ловището може да се дели на квартали за провеждане на гонки (например фазаново ловище, интензивно ловище за дива свиня и др.). На всеки квартал се поставя пореден номер в рамките на ловището. Броят на кварталите е от 2 до 20 в зависимост от големината на ловището и теренните условия. В ловностопански райони, където се провежда селекционен и трофеен отстрел чрез причакване, издебване и спокойно вдигане, не се обособяват квартали.

(5) Когато устройваният район е разпокъсан на раздалечени една от друга части (примерно от обширен комплекс земеделски земи), ловищата с общи граници се групират в ловностопански комплекси (ЛСК).

historyЧл. 93. (1) Основните биотехнически мероприятия за подобряване на естествената хранителна база са посочени в приложение № 26. (2) Обемът на биотехническите мероприятия се съгласува с инвеститора. Мероприятията се проектират в зависимост от нуждите на дивеча, възможностите на местообитанията и изискванията на чл. 49 **ППЗЛОД**.

historyЧл. 94. Биотехнически мероприятия за подобряване на защитната база са посочени в приложение № 27.

historyЧл. 95. Биотехническите съоръжения са посочени в приложение № 28.

historyЧл. 96. (1) След завършване на теренните работи съвместно с инвеститора се уточняват и протоколират окончателно: ловностопанското деление, главните и съпътстващите видове дивеч, необходимостта и възможностите за аклиматизация и реаклиматизация, както и приблизителните стопански коефициенти на допустимите дивечови запаси на свобода и в оградените площи. (2) В протокола по ал. 1 се вписват и дейностите, свързани с механизацията на ловностопанската дейност, транспортните нужди и техническата обезпеченост, нуждата от нови пътища, сгради и други съоръжения, свързани с пряката и страничната дейност, както и административно-управленческия и техническия състав.

Раздел IV.

Обем и съдържание на проекта

historyЧл. 97. Обемът и съдържанието на обяснителната записка са съгласно приложение № 29.

historyЧл. 98. Изработването на картния материал е съгласно приложение № 30.

historyЧл. 99. Проектът за ловностопанско устройство се изработва в три екземпляра (по един за ДЛ, респ. ДДивС, РУГ и НУГ).

Раздел V.

Устройство на държавни дивечовъдни станции

historyЧл. 100. (1) Държавните дивечовъдни станции служат за запазване на дивечовото разнообразие, съхраняване на генетичния фонд и разселване на дивеча, могат да се използват и за аклиматизация на чуждоземни видове и за научни наблюдения, опити и проучвания и се организират в райони с подходящи местообитания и отлични условия за развитие на генетичните възможности на дадения вид по реда на **чл. 9**, ал. **5 ЗЛОД**.

(2) В ДДивС се проектират биотехнически мероприятия и съоръжения, които създават оптимални условия за развъждане на дивеча и обезпечават дългогодишно нормално развитие и възпроизводство на дивечовия запас в устройвания район: фуражна база, съоръжения за зимно, допълнително и минерално подхранване, за наблюдение, за улов на жив дивеч, карантинен двор за опресняване кръвта и пр.

(3) Съоръженията и сградите в ДДивС се проектират по **Закона за устройство на територията** (ЗУТ).

(4) В ДДивС се допуска подборен отстрел и улов на жив дивеч за разселване в други райони на страната или в чужбина, както и отстрел на хищници.

(5) Основен принцип при ловоустройство на такива станции е проектирането на аклиматизационни и реаклиматизационни съоръжения в зависимост от нуждите на ловното стопанство.

(6) При устройство на учебно-опитни дивечовъдни участъци, създадени съгласно **чл. 11**, ал. **1 ЗЛОД**, се допускат отклонения от тази наредба при проектиране и изпълнение на ловностопанските мероприятия, доколкото инвеститорът е поискал това в заданието.

historyЧл. 101. (1) Оградени ловни площи се проектират в интензивни ловностопански райони с цел повишаване ефективността на отглеждането, разселването и ловуването на дивеча.

(2) Оградените площи за интензивен лов на космат дивеч се предвиждат главно за видове с висок коефициент на годишен прираст, чиито биологични особености позволяват продължително отглеждане в заградено пространство, без да се намали жизнеността и възпроизводителната способност на популацията.

(3) Когато поставената цел е аклиматизация, реаклиматизация или разселване на свобода, може да се проектират оградени територии за благороден елен, зубър, мечка, дива коза, сърна, заек и др.

(4) За добив на кожа могат да се изграждат оградени площи за норка, нутрия, волиерна лисица и други подобни.

(5) Проектират се оградени площи за местни видове пернат дивеч. Подходящи видове пернат дивеч за интензивно отглеждане са фазанът и полудивата патица. В особени случаи се организират оградени площи за глухари, кеклици, дропли и яребици. Не се създават оградени площи за прелетни видове - горския бекас, гривека, гургулицата, пъдпъдъка и пр.

historyЧл. 102. Оградени площи за интензивно отглеждане според предназначението им биват:

1. производствени стопанства са големи биотехнически съоръжения, които осигуряват интензивно дългогодишно развъждане на отделни видове дивеч - фазанарии, ферми за патици, кеклици, яребици, зайци, глухари, като:

а) капацитетът на производствените стопанства зависи от основните насоки за

развитие на ловното стопанство в Република България и насоките на стопанисване на устройвания район;

б) при необходимост от проектиране на нов или разширяване (или реконструкция) на съществуващо производствено стопанство проектантът отразява на самостоятелна схема в подходящ мащаб като строителни петна проектираните съоръжения (зимни дворове, клетки за снасяне на яйца, инкубаторни помещения, волиери, складови помещения, фуражни площи, стопански огради, санитарни възли, ферми и т.н);
в) техническите проекти на отделните съоръжения или на производственото стопанство като цяло се разработват по реда на капиталното строителство, по отделен договор;

2. база за интензивно стопанисване на дивеча (БИСД) са оградени площи с трайна ограда, в които дивечът се развъжда и отглежда предимно за провеждане на интензивен и високо-ефективен вътрешен и международен ловен туризъм, както и за интензивен добив на дивечово месо, като:

а) в БИСД за едър дивеч има карантинен, изолационен, възпроизводствен двор, ловище, фуражна база, ловни просеки, съоръжения за зимно, допълнително и минерално подхранване, капани за улов на жив дивеч, чакала за наблюдение и отстрел, складови помещения, стопанска сграда и др. съоръжения, създаващи условия за постигане на целта им;

б) площта на БИСД за едър дивеч може да бъде от 200 до 1000 ha в зависимост от вида на дивеча, по изключение площта им може да спадне и до 100 ha; площта на БИРД за дребен дивеч може да бъде от 50 до 300 ha;

в) в БИСД за пернат дивеч има волиери, отраслови дворове, фуражна база, ловни просеки, съоръжения за допълнително подхранване, складови помещения, стопанска сграда, водни площи (особено ако се отглежда водоплаващ дивеч), капани за улов на хищници и др.;

3. аклиматизационни дворове се предвиждат в райони, където аклиматизацията и/или реаклиматизацията на даден вид дивеч е стопански оправдана или е взето решение за запазването на местната флора и фауна, като:

а) аклиматизационни дворове се изграждат като отделни съоръжения за разселване на дивеча на свобода или в комбинация с интензивни ловища и дивечовъдни станции;

б) аклиматизационни дворове са с площ от 2 до 10 ha в зависимост от вида дивеч, условията на терена, разнообразието на растителността и водоизточниците;

4. волиери - помещения с покрити дворчета за доотглеждане на птици - фазани, патици, кеклици и др.; целта на отглеждане на птиците може да бъде за основно възпроизводствено стадо за разселване в природата или за добив на месо; площта им зависи от възрастта на птиците и целта на отглеждането им;

5. карантинни дворове - служат за задължително престояване на интродуциран от друг район дивеч в продължение на 2 - 3 месеца с цел проверка или укрепване на здравословното му състояние; предвиждат се в дивечовъдните бази и БИСД за едър дивеч; отделят се от останалата част на оградената площ с двойна ограда с междинно разстояние 5 m; по възможност се изграждат в най-ниската и отдалечена част; площта им е от 0,2 до 1,0 ha;

6. възпроизводствени дворове - предвиждат се в БИСД за едър дивеч за опазване на основното възпроизводствено стадо и на половата и възрастовата структура на разплодните животни по време на интензивно ловуване или разселване; в тях задължително се проектират мероприятия за осигуряване на нормално целогодишно развитие на основното стадо и опресняване на кръвта, както и съоръжения за

пропускане на приплодите в ловния двор или станцията; в зависимост от насоката на стопанисване във възпроизводствения двор може да се проектира и ферма за интензивно възпроизводство; площта им е от 50 до 300 ha;

7. изолационни дворове - използват се за изолиране на заболели животни от основното стадо за укрепване на здравето им и за опазване на ценни разплодни животни по време на ловния сезон; строят се във или към възпроизводствения двор, като се отделят от него с двойна ограда с междинно разстояние 5 m; площта им е от 0,2 до 1,0 ha в зависимост от терена и вида на дивеча;

8. отраслови дворове - използват се за отглеждане на пернат дивеч на свобода; в БИСД за дребен дивеч се използват за укрепване на разселените птици и предпазването им от хищници; височината на оградната мрежа е най-малко 3 m; площта им е от 0,2 до 1,0 ha; в големите отраслови дворове освен навесни хранилки, поилки, кацалки и пр. може да има и волиери;

9. интензивни ловища - предвиждат се в оградените площи за едър дивеч за ефективно ловуване; освен съоръжения за ловуване - ловни просеки, чакала и капани, в интензивното ловище трябва да има биотехнически съоръжения за зимно и допълнително подхранване на останалия за презимуване дивеч с оглед ефективно използване на хранителните възможности на местообитанията и евентуална подмяна на разплодните животни във възпроизводствения двор; площта на интензивното ловище е от 100 до 700 ha.

historyЧл. 103. Допълнителни изисквания относно дейностите в оградени площи:

1. изпълнителят на ловоустройствените дейности означава на терена мястото на оградата на всички проектирани оградени площи със знак "O", поставен откъм вътрешната част на площта;
2. при проектиране на оградени площи проектантът спазва Наредбата за зооветеринарен надзор и указанията на отдела по ловно и рибно стопанство към НУГ и на упълномощените от него организации и ведомства;
3. изискванията за допустимите дивечови запаси в оградените площи са посочени в приложение № 31;
4. половото съотношение се избира в зависимост от вида на дивеча и целта на оградената площ; в развъдниците съотношението на зрелите разплодници в пролетния запас е нормално да се поддържа с превес на женските - 1:1,5 до 1:2, като може да достигне и до 1:10 при възможност за ежегодно поддържане.

Глава седма.

ПРОТИВОПОЖАРНО УСТРОЙСТВО НА ГОРИТЕ И ЗЕМИТЕ ОТ ГОРСКИЯ ФОНД

Раздел I.

Цел и обхват на противопожарното устройство

historyЧл. 104. Противопожарното устройство на горите представлява териториална уредба на горските територии с цел предотвратяване на горски пожари в тях, снижаване степента на пожарна опасност на насажденията и създаване на условия и предпоставки за бързо установяване на възникнали пожари, ограничаване на разпространението им и успешното им гасене.

historyЧл. 105. Противопожарното устройство включва проектиране, залагане на терена, поддръжка и анализ на ефективността на система от лесотехнически, лесокултурни и други устройствени мероприятия.

Раздел II.

Срокове за действие на плановете по противопожарно устройство и процедура по възлагане на изработването и утвърждаването им

historyЧл. 106. (1) Срокът за действие на плана за противопожарно устройство е 10 години.

(2) Инвеститорът може да възложи извънредно противопожарно устройство с цел актуализация на плана по противопожарно устройство в случай на коренни промени в пожароопасната обстановка на устройваната единица - големи пожари, ветровали и др.

historyЧл. 107. Предоставянето, разглеждането и утвърждаването на плана по противопожарно устройство, в случаите когато то е възложено извънредно, се извършва по реда и процедурата за утвърждаване на самия лесоустройствен проект или план.

Раздел III.

Контрол по изработването на плановете по противопожарно устройство и изпълнението на противопожарните мероприятия

historyЧл. 108. Проектните работи по противопожарно устройство се извършват от лицензирани за устройство на горите физически и юридически лица.

historyЧл. 109. Мероприятията по строежа на новите противопожарни съоръжения се извършват през първите три години на ревизионния период, като необходимите средства се осигуряват с оглед спазването на този срок.

historyЧл. 110. (1) Контролът по изработването на плановете по противопожарно устройство и изпълнението на предвидените в тях мероприятия се осъществява от НСПАБ и НУГ и техните органи и поделения и собственика на гората. (2) Контрол може да се осъществи и от други заинтересувани страни - МОСВ, общини и др., съобразно предвидените по закон техни правомощия.

historyЧл. 111. Свитък със съдържанието на плана за противопожарно устройство и комплект карти по противопожарно устройство на територията се предоставят на РСПАБ с оглед осъществяване на дейността им по контрол и методическо ръководство по опазване на горите от пожари.

Раздел IV.

Противопожарно проектиране

historyЧл. 112. Противопожарното проектиране е подчинено на основните принципи, представени в приложение № 32.

historyЧл. 113. Проектирането на лесокултурните противопожарни мероприятия във вътрешността на горите е съобразно степента на пожарната опасност на насажденията, а по периферията на горите - съобразно степента на пожарна опасност на околните територии.

historyЧл. 114. (1) В зависимост от пожарната им опасност насажденията се класифицират

	в	пет	класа:
1.	с много висока пожарна опасност	- I	клас;
2.	с висока пожарна опасност	- II	клас;
3.	със средна пожарна опасност	- III	клас;
4.	с ниска пожарна опасност	- IV	клас;
5.	с много ниска пожарна опасност	- V	клас.

(2) Класът на пожарна опасност на насажденията и останалите горски площи се определя съгласно методиката, представена в приложение № 33.

historyЧл. 115. Проектирането на противопожарни прегради около линейни и нелинейни обекти в горите е по нормативи, независещи от степента на пожарна опасност на насажденията.

historyЧл. 116. При проектирането и залагането на терена на противопожарни прегради се спазват изискванията, представени в приложение № 34, а при създаването и поддръжката на насаждения с ниска пожара опасност - принципите и указанията, дадени в приложение № 35.

historyЧл. 117. При проектирането и реализацията на лесотехническите мероприятия и другите мероприятия по противопожарно устройство се спазват изискванията, представени в приложения № 36 и 37.

Раздел V.

Съдържание на работите по противопожарно устройство и на плана за противопожарно устройство

historyЧл. 118. Противопожарно устройство на територията се реализира чрез извършването на проектантски тереннопроучвателни и камерални работи и работи по залагането на съоръженията с противопожарно значение на терена и тяхната поддръжка.

historyЧл. 119. Планът за противопожарно устройство съдържа следните документи: карти по противопожарно устройство, ведомост за противопожарните съоръжения и обяснителна записка.

historyЧл. 120. Видът на проектантските работи и съдържанието на посочените документи са регламентирани с приложение № 38, а указанията за тяхната изработка - с приложение № 39.

historyЧл. 121. При изработването и оформянето на противопожарните карти се използват условните знаци, представени в приложение № 40.

historyЧл. 122. При определяне на необходимите разходи за изграждане и поддържане на съоръженията с противопожарно значение се използват разходните трудови норми, представени в приложение № 41.

historyЧл. 123. Изработването на ведомостта за съоръженията с противопожарно значение е по образец, представен в приложение № 42.

Глава осма.

ВЗАИМООТНОШЕНИЕ И КОНТРОЛ ПРИ ИЗРАБОТВАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА ЛЕСОУСТРОЙСТВЕНИТЕ ПРОЕКТИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Раздел I.

Взаимоотношения и контрол при изпълнение на лесоустройствените работи

historyЧл. 124. Държавните лесничейства и държавните дивечовъдни станции, както и собствениците на недържавни гори предоставят на изпълнителя на лесоустройственото проектиране информация за горите, необходима за целите на лесоустройството, която по закон поддържат и съхраняват.

historyЧл. 125. (1) При изпълнение на лесоустройствените работи инвеститорът предоставя на изпълнителя:

1. задание за изработване на лесоустройствения проект, план или програма;
2. документите за промените в горския фонд (включване, изключване и предоставяне на гори и земи от горския фонд) след последното лесоустройство и ги отразява върху картния материал;
3. документите за собствеността на горите с картен материал;
4. регистрите за горите и земите от горския фонд;
5. картите на възстановената собственост;
6. писмените заявления (ако има такива) на собствениците на гори, желаещи устройство или групиране за общо (съвместно) устройство;
7. отчетните форми на горския фонд;
8. отчетната документация за водените горскостопански мероприятия (книга на ползването, книга за културите и др.);
9. стария лесоустройствен проект с отразени в него мероприятия, извършени през изминалия ревизионен период;
10. данни по определени образци, необходими за анализ на досегашното стопанисване;
11. протокол от надзор при изпълнение на предишния лесоустройствен проект, план или програма (ако такъв е извършван);
12. други проекти, изработени за територията на устройвания обект;
13. други данни, необходими за изработването на лесоустройствения проект, план или програма.

(2) По време на теренните работи инвеститорът:

1. организира почистването на старите и прокарването на нови гранични просеки, както и привежда в изправност граничните землени могили, стълбове и др.;
2. участва при залагането и организира отсичането на маркираните дървета от постоянните и временните пробни площи.

(3) До един месец след започване на теренните работи инвеститорът организира провеждането на първо лесоустройствено съвещание, което е задължително при изработване на лесоустройствени проекти.

(4) Първото лесоустройствено съвещание се провежда от комисия, назначена със заповед на началника на НУГ, издадена най-малко 10 дни преди определената дата, като в нея задължително участват: председател - представител на НУГ, и членове: представители на регионалното управление на горите, държавното лесничество или държавната дивечовъдна станция, регионалната инспекция по околната среда и водите, общините, на чиято територия се намира устройваният обект, служба "Пожарна и аварийна безопасност", изпълнителят на лесоустройствените работи и други представители на ведомства, собственици на гори, неправителствени организации и сдружения, научни работници, специалисти и др., имащи отношение към устройвания обект.

(5) Първото лесоустройствено съвещание има за задача да доуточни вида и обема на предстоящите работи, залегнали в ЗП, да разгледа обстоятелства и проблеми, свързани с устройването на обекта, възникнали след изработването на заданието, да вземе окончателно решение относно броя и териториалното разположение на горскостопанските и охранителните участъци, да уточни задълженията на трети страни, от чиито компетенции е решаването на проблеми, свързани с устройването на обекта, да уточни сроковете и начина за предоставяне на необходимите справки и информация от инвеститора на изпълнителя; да разгледа въпроси и др.

(6) За работата на първото лесоустройствено съвещание се съставя протокол, който се утвърждава от началника на НУГ, като неговите решения са задължителни за страните.

historyЧл. 126. (1) Изпълнителят на лесоустройствените работи разработва лесоустройствените проекти, планове и програми съгласно изискванията на ЗП, решенията на първото лесоустройствено съвещание и на експертния технико-икономически съвет за приемане на стопанските класове, турнусите на сеч и размера на годишното ползване.

(2) Изпълнителят своевременно уведомява инвеститора за възникнали проблеми в процеса на проектиране, разрешаването на които не е в неговите компетенции и правомощия или налагат изменение на договорните отношения.

(3) След обработка на данните от теренните проучвания изпълнителят представя на инвеститора мотивирано предложение за обособяване на стопанските класове (групи), турнусите на сеч и размера на годишното ползване в четиринадесетдневен срок преди провеждане на експертния технико-икономически съвет (приложение № 43).

(4) Решенията на експертния технико-икономически съвет са задължителни за изпълнителя на лесоустройственото проектиране.

(5) Изпълнителят маркира дърветата за сеч и извършва сортиментирането на добитата маса в постоянните и временните пробни площи.

historyЧл. 127. (1) Контролът по изпълнението на лесоустройствените работи се осъществява от НУГ, неговите структури и специализирани териториални звена.

(2) Контрол могат да осъществяват и други заинтересовани страни (Министерството на околната среда и водите, общини, собственици на гори и др.).

(3) Контрол се осъществява през всички етапи на изработване на проекта, като за

резултатите от всяка проверка се съставя протокол, копие от който се предава на изпълнителя и инвеститора.

(4) Констатираните пропуски и грешки, отразени в протокола по ал. 3, се отстраняват от изпълнителя за негова сметка.

(5) Изпълнителят на лесоустройствените работи е длъжен да съдейства и да не възпрепятства извършването на контрола.

Раздел II.

Ред за разглеждане, приемане и утвърждаване на лесоустройствените проекти, планове и програми

historyЧл. 128. (1) След приключване на теренните и камералните работи изпълнителят на лесоустройственото проектиране представя лесоустройствения проект или план на инвеститора, комплектован с всички приложения и карти.

(2) Инвеститорът уведомява заинтересуваните страни и предоставя всички материали за запознаване с проекта или плана, за проверка на място по отношение на извършените теренни, проучвателни и проектни работи, вида, обема и целесъобразността на предвидените мероприятия.

historyЧл. 129. (1) За приемане на лесоустройствен проект или план на терена не по-рано от 30 дни след предаването му на инвеститора се провежда второ лесоустройствено съвещание.

(2) За провеждане на второ лесоустройствено съвещание се назначава комисия от:
1. началника на НУГ за приемане на лесоустройствени проекти;
2. началника на регионалното управление на горите за приемане на лесоустройствен план.

(3) Комисията за провеждане на второ лесоустройствено съвещание е в състав:
1. председател - представител на НУГ (за план - представител на регионалното управление на горите);

2. членове - представители на НУГ, регионалното управление на горите, държавното лесничейство или държавната дивечовъдна станция, общините, на чиято територия е устройваният обект, служба "Пожарна и аварийна безопасност", изпълнителя на лесоустройственото проектиране, представители на други, имащи отношение към устройвания обект ведомства, неправителствени организации, сдружения, собственици на гори, научни работници и др.

(4) Комисията по ал. 2 задължително извършва проверки на терена и взема становище по отношение на извършените теренни, проучвателни и проектни работи, вида, обема и целесъобразността на предвидените мероприятия, за което съставя протокол. Проектът се оценява и атестира от комисията по специална методика.

(5) Лесоустройствената програма се приема и утвърждава от директора на ДЛ.

(6) Преди провеждане на второ лесоустройствено съвещание инвеститорът организира обществено обсъждане на предложените за приемане лесоустройствени проекти и планове.

historyЧл. 130. (1) Окончателното приемане на лесоустройствения проект и протокола на второто лесоустройствено съвещание се извършва от експертен технико-икономически съвет на НУГ.

(2) За заседанието на експертен технико-икономически съвет освен лесоустройствения проект изпълнителят представя докладна записка (съкратена обяснителна записка на проекта) в необходимия брой екземпляри (приложение № 44).
(3) Протоколът от ЕТИС се утвърждава от началника на НУГ.

historyЧл. 131. Окончателното приемане на лесоустройствени планове става с протокола на второто лесоустройствено съвещание, който се утвърждава от началника на регионалното управление на горите.

historyЧл. 132. Протоколите от второто лесоустройствено съвещание и от ЕТИС заедно с проекта или плана се връщат на изпълнителя за окончателното им оформяне и комплектоването с необходимите приложения и карти и размножаване в изискуемия тираж.

historyЧл. 133. Всички бележки и препоръки, отразени в протоколите от второто лесоустройствено съвещание и от ЕТИС, се отразяват от изпълнителя за негова сметка, ако не са изпълнени ЗП, протоколите от първото лесоустройствено съвещание и от ЕТИС за приемане на стопанските класове, турнусите на сеч и размера на годишното ползване и други нормативни документи, или за сметка на инвеститора, ако са в резултат на нови или допълнителни изисквания извън договорените.

historyЧл. 134. (1) Лесоустройствените проекти се утвърждават от началника на НУГ след съгласуване с органите на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, на Министерството на околната среда и водите и на други заинтересувани ведомства, на общинските администрации и на регионалните служби по пожарна и аварийна безопасност.
(2) Лесоустройствените проекти за гори, собственост на физически или юридически лица и на общините, се съгласуват и с държавните лесничейства в техните райони.
(3) Лесоустройствените планове се утвърждават от началника на регионално управление на горите след съгласуване с органите по т. 6, а лесоустройствените програми - от директора на ДЛ.

historyЧл. 135. (1) Лесоустройственият проект или план от междинното лесоустройство се приема на второто лесоустройствено съвещание и ЕТИС и се утвърждава от ръководителя на НУГ или от началника на регионалното управление на горите.
(2) Редът за представяне, разглеждане, утвърждаване и съхранение на лесоустройствените проекти и планове е същият, както при главно лесоустройство.

historyЧл. 136. Екземпляр от лесоустройствените проекти, планове и програми за гори - собственост на физически и юридически лица и на общините, задължително се предоставя на регионалното управление по горите и на ДЛ или ДДивС, в чийто териториален обхват се намират.

Глава девета.

НАДЗОР ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИРАНИТЕ ЛЕСОВЪДСКИ МЕРОПРИЯТИЯ

historyЧл. 137. (1) Надзор по изпълнение на предвидените в лесоустройствените проекти мероприятия се извършва от автора на проекта или от регистрирани за дейността "Изработване на задания и лесоустройствени проекти, планове и програми" лица по средата на ревизионния период независимо от собствеността на горите. (2) При възникване на форсмажорни обстоятелства при изпълнението на проекта надзор може да се възложи по всяко време на ревизионния период.

historyЧл. 138. (1) Надзорът се възлага от НУГ за държавните гори и от собственика за останалите.

(2) В договора за възлагане на надзора се определят задълженията на страните, редът, начинът за провеждането и отчитането му, размерът на възнаграждението, санкциите за неизпълнение, както и комисията за приемането му.

(3) При извършване на надзора задължително участват и представители на регионалното управление на горите, ДЛ или ДДивС, в чийто териториален обхват се намират горите, инвеститорът на проекта и собственикът на гората.

(4) При надзора се проверява изпълнението на всички видове проектирани мероприятия по обем и качество - по отчетни документи и на терена. За констатациите от надзора се съставя протокол, в който задължително се дават конкретни препоръки за отстраняване на допуснати пропуски и слабости при изпълнение на проекта. При наличие на обективни причини могат да се дадат и препоръки за промяна на проектирани мероприятия.

(5) Протоколът от извършения надзор се разглежда и приема в регионалното управление на горите от комисия, определена от началника на регионално управление на горите, в състав:

1. председател - представител на регионалното управление на горите;
 2. членове: представители на държавното лесничейство или държавната дивечовъдна станция, в чийто район на дейност се намират горите, собственика на гората, МОСВ, общинските администрации, регионалните служби по пожарна и аварийна безопасност и изпълнителя на надзора. При необходимост могат да се поканят за участие научни работници, специалисти и представители на други заинтересувани страни.
- (6) Комисията по ал. 5 съставя протокол, който изпраща в НУГ за утвърждаване. (7) Протоколите за извършен надзор се приемат от експертен технико-икономически съвет на НУГ, като решенията и препоръките на надзора са задължителни за изпълнение.

historyЧл. 139. Надзор по изпълнение на лесоустройствени планове и програми се извършва само при необходимост, при мотивирано предложение на регионалното управление, ДЛ или ДДивС или друга заинтересувана страна. Предложението се отправя в писмен вид до началника на регионално управление на горите, който възлага изпълнението му, след съгласуване с НУГ. В този случай протоколът от надзора се утвърждава от началника на регионално управление на горите, без да се разглежда и приема от комисия по чл. 138, ал. 5.

historyЧл. 140. Надзорът по изпълнение на лесоустройствените проекти, планове и програми се извършва по програма, утвърдена от началника на НУГ (приложение № 45).

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

history § 1. По смисъла на тази наредба използваните термини се дефинират, както следва:

1. При ловоустройство на "равнинни горски комплекси":
 - а) при устройство на едродивечово стопанство основен елемент в него е централно разположена открита площ или система от по-големи открити площи (дивечова нива, дивечово сечище), свързана чрез система от пътища и просеки с по-малки открити площи (ниви, поляни), сравнително равномерно разположени върху цялата територия, според възможностите на терена и с оглед изсичане на най-малко гора;
 - б) при устройство на дребнодивечово стопанство в гористи местности се създават ортогонални просеки, а в обезлесени терени - трайни укрития.
2. При ловоустройство на "безлесни райони":
 - а) основен елемент при него е осигуряването на укрития за дребния дивеч чрез залесяване и захрастяване на непроизводителни площи и брегови земи;
 - б) в равнинни райони в зависимост от условията се предвижда определяне на сеитбооборота с оглед създаване на достатъчна защитна база за дребния дивеч.
3. При разработване на ловоустройствен проект се проучват следните "екологически фактори":
 - а) климат - установяват се средните месечни температури и техните екстремни стойности, абсолютно минималните и максималните температури, интензивността на валежите и дебелината на снежната покривка;
 - б) релеф - отчитат се надморската височина, нагънатостта и разнородността на терена, наклоните и изложението;
 - в) почви - отчитат се почвеният тип, дълбочина и структура;
 - г) хидрография - описват се водните течения, които определят възможностите за водопой;
 - д) растителност - проучва се по отношение на главния и съпътстващите видове дивеч дървесната, храстова и тревна растителност, съставът и структурата на горските насаждения, наличието на подлесен етаж и горскоплодни дървесни и храстови видове, изобилието на житни и бобови треви под склопа на насажденията и в горските поляни и ливади, възможностите за бръстене и жирене с буков жълъд, достъпността и едливостта на растителността, наличието на гъсти групи за осигуряване на спокойствието, в откритите земеделски площи се проучват основните отглеждани култури, големината на блоковете и тяхното площно разпределение при сеитбения план, наличието и степента на участие на житни култури (особено есенници), люцерна, есперзета, фуражен грах, фий и др., и тяхната мозаичност.
4. "Дивечопригодна площ" - площта, която може да се обитава от бозайници и птици от разред "Кокошеви". Тя се получава, като от общата площ на района се изваждат всички недивечопригодни площи (населени места, стопански дворове, водни площи, оградени пътнотранспортни магистрали, военни полигони, обездивечени табани и др.).
5. "Ловище" - всеки ловностопански район се разделя на ловища, които са приблизително равни по площ части с оглед охрана, планиране и провеждане на мероприятията. В едно и също ловище не се ловува в два последователни излета, както и не се ловува в един ден в две ловища.
6. "Квартал" - в зависимост от обитаващите видове дивеч и възприетия начин на ловуване горският фонд в дадено ловище може да се дели на квартали за провеждане

на гонки (например фазаново ловище, интензивно ловище за дива свиня и др.). В ловностопански райони, където се провежда селекционен и трофеен отстрел чрез причакване, издебване и спокойно вдигане, не се обособяват квартали.

7. "Форма и големина на ловните просеки":

а) ловните просеки, които ще бъдат обработвани и засявани с фуражни култури, трябва да имат ширина най-малко два пъти по-голяма от височината на дървостоя в сечнозряла възраст и не по-малка от 20 m;

б) просеките, които ще се поддържат под форма на сечище за бръст, както и тези, които се предвиждат за трайно затревяване или захрастяване, трябва да имат широчина от 10 до 30 m;

в) в едродивечовите ловища се проектират просеки с широчина от 10 до 30 m според теренните особености;

г) в дребнодивечовите ловища (предимно фазанови) се проектират просеки с широчина от 30 до 50 m и разстояние между просеките 300 - 500 m. От двете страни на просеката чрез изреждане на дървостоя и залесяване на горскоплодни храсти се създава 10-метров дървесно-храстов пояс;

д) за подобряване видимостта около чакалата се проектират лъчеви просеки с широчина 5 - 10 m и дължина 100 - 150 m.

8. "Малоценни дървостои" - представляват издънкови насаждения, насаждения с преобладаващ издънков произход, както и насаждения, подходящи за реконструкция.

9. "Отваряне на котли" - извършва се чрез изсичане на голо или изреждане на склопа до пълнота 0,3, за да се появи млада сечищна растителност или подлес с цел подобряване защитните и хранителните качества на местообитанията. Котлите се разпределят мозаично (равномерно) или групово. Не се поддържат под формата на дивечови сечища, а се оставят за възобновяване. През следващия 10-годишен период се отварят други котли в останалата част на насаждението или в други насаждения.

10. "Залесяване на иглолистни петна" - създават се в чисто широколистните млади и средновъзрастни насаждения чрез залесяване на иглолистни видове в зависимост от условията на месторастене с цел подобряване защитните качества на местообитанията.

11. "Периферни дървесно-храстови пояси" - периферната ивица на гората се изрежда до пълнота 0,3 - 0,5, за да се създадат условия за развитие на гъст подраст и подлес под склопа. Средната широчина на пояса е до 10 m. На определени места в него се предвижда залесяване на иглолистни и горскоплодни дървесни видове.

12. "Зони на спокойствие" - в тях се забраняват дърводобивните и лесокултурните меро-приятия за определен период от време - 10 години. Зони на спокойствие се обособяват и на някои постоянни места на сватбуване на благородния елен. В такива зони се спират горско-стопанските работи по време на брачния период по реда на чл.

70 **ЗЛОД**. Такива зони се обособяват и около местата за раждане на муфлон, елен и други едри бозайници, както и около местата, където се концентрира пернат дивеч за гнездене (водоплаващ, фазани и др.), чрез регулиране на туризма, страничната дейност, пашата на домашен добитък и др.

13. "Охранителни ивици" - за да се ограничи принудителната миграция на едрият дивеч към периферията на ловностопанския район, която граничи с горски комплекси, се определя ивица, в която не се проектират мероприятия за подобряване на хранителната база и ловни съоръжения.

14. "Оградени площи" представляват крупни съоръжения за интензивно стопанисване на дивеча - дивечовъдна станция, производствено стопанство, база за интензивно

развъждане на дивеч, възпроизводствен двор, карантинен двор, аклиматизационен (респ. реаклиматизационен) двор, волиер, отраслов двор и пр. Оградите им имат различни размери и различна големина на отворите, съобразно биологичните изисквания на дивеча и вида на оградената площ.

15. "Производствени стопанства" - това са големи биотехнически съоръжения, които осигуряват интензивно дългогодишно развъждане на отделни видове дивеч - фазанарии, ферми за патици, кеклици, яребици, зайци, глухари, мечки и пр. Капацитетът им зависи от основните насоки за развитие на ловното стопанство в Република България и насоките на стопанисване на устройвания район.

16. "Бази за интензивно стопанисване на дивеча" (БИСД) представляват оградени площи с трайна ограда, в които дивечът се развъжда и отглежда предимно за провеждане на интензивен и високоефективен вътрешен и международен ловен туризъм, както и за интензивен добив на дивечово месо.

17. "Волиери" - това са помещения с покрити дворчета за доотглеждане на птици - фазани, патици, кеклици и др. Целта на отглеждане на птиците може да бъде за основно възпроизводствено стадо за разселване в природата или за добив на месо.

18. "Карантинни дворове" - служат за задължително престояване на интродуциран от друг район дивеч в продължение на 2 - 3 месеца с цел проверка или укрепване на здравословното му състояние.

19. "Възпроизводствени дворове" - предвиждат се в БИРД за едър дивеч за опазване на основното възпроизводствено стадо и на половата и възрастовата структура на разплодните животни по време на интензивно ловуване или разселване. В тях задължително се проектират мероприятия за осигуряване на нормално целогодишно развитие на основното стадо и опресняване на кръвта, както и съоръжения за пропускане на приплодите в ловния двор или станцията.

20. "Изоляционни дворове" - служат за изолиране на болели животни от основното стадо за укрепване на здравето им и за опазване на ценни разплодни животни по време на ловния сезон.

21. "Отраслови дворове" - служат за отглеждане на пернат дивеч на свобода. В БИРД за дребен дивеч се използват за укрепване на разселените птици и предпазването им от хищници.

22. "Интензивни ловища" - предвиждат се в оградените площи за едър и дребен дивеч за ефективно ловуване.

23. "Лесотехнически мероприятия" са изграждането на система от пътища, водоизточници и стационарни наблюдателни постове за нуждите на опазването на горите от пожари.

24. "Лесокултурни мероприятия" са изграждането на система от противопожарни прегради във и около горите и около обектите в тях, както и създаването и поддръжката на насаждения с ниска пожарна опасност.

25. "Други мероприятия по противопожарно устройство на територията" са мероприятия по изграждане на система от депа за противопожарен инвентар, телефонни постове, поставянето на предупредителни и забранителни табели и на бариери по горските пътища, които не са за обща употреба.

26. "Бариерна преграда" е естествена преграда за огъня (водни площи, скали, пясъци и др.) и изкуствени инфраструктурни линейни обекти (шосета, горски пътища, просеки на електропроводи, газопроводи, ловни просеки и др.), чието основно предназначение не е опазването на горите от пожари, но може да се използва за тази цел.

27. "Лесокултурна преграда" е изкуствено построена противопожарна преграда,

почистена от всички горими материали - мъртви и зелени, които могат да поддържат развитието на горски пожар - суха трева, храсти, отпад от дървесна растителност, но без да бъде разкрит минералният почвен слой.

28. "Минерализована ивица" е изкуствено построена противопожарна преграда, почистена от всички горими материали до минералния почвен слой.

29. "Пожарозащитен пояс" е залесена противопожарна преграда, представляваща пояс във вътрешността на дадено насаждение, почистен и поддържан по определен начин, с цел преустановяване разпространението на върхови пожари с определени характеристики.

30. "Санитарна ивица" е залесена противопожарна преграда, представляваща пояс от дадено насаждение, разположен около обекти в гората или по нейната периферия, почистен и поддържан по определен начин, с цел недопускане възникването на горски пожар или навлизането му в горите от съседните територии. В незалесени територии санитарната ивица е окосен и/или обезхрастен пояс от тях.

31. "Комбинирана (сложна) противопожарна преграда" е произволна комбинация от посочените два или повече вида прегради.

32. "Противопожарен блок" е териториално обособен участък от горските територии, ограничен от естествени и изкуствени противопожарни прегради, които могат да бъдат преодолени само от големи пожари.

33. "Противопожарен дял" е участък от гората, еднороден по отношение на пожарната опасност на насажденията.

34. "Голина" - горска площ, предназначена за дървопроизводство, лишена от дървостои, повече от 5 години.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

history§ 2. Наредбата за устройство на горите и земите от горския фонд и ловностопанските райони се издава на основание **чл. 25**, ал. 2 от **Закона за горите** (ДВ, бр. 125 от 1997 г.) и влиза в сила от деня на обнародването в "Държавен вестник".

history§ 3. При регламентиране на условията, нормативите и изискванията за съставяне на лесоустройствените проекти, планове и програми освен със **Закона за горите** и правилника за прилагане на **Закона за горите** тя се съобразява още със следните нормативни актове и документи:

1. **Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд** (ДВ, бр. 110 от 1997 г.) и правилника за прилагане на **Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд** (ДВ, бр. 29 от 1998 г.).
2. **Закона за лова и опазване на дивеча** (ДВ, бр. 78 от 2000 г.) и правилника за прилагане на **Закона за лова и опазване на дивеча** (ДВ, бр. 58 от 2001 г.).
3. **Закона за устройство на територията** (ДВ, бр. 1 от 2001 г.).
4. **Закона за опазване на околната среда** (ДВ, бр. 86 от 1991 г.).
5. **Закона за защитените територии** (ДВ, бр. 133 от 1998 г.).
6. **Закона за защита на растенията** (ДВ, бр. 91 от 1997 г.).
7. **Закона за лечебните растения** (ДВ, бр. 29 от 2000 г.).
8. **Закона за водите** (ДВ, бр. 67 от 1999 г.).
9. **Закона за пътищата** (ДВ, бр. 26/2000 г.).

10. **Закона за кадастъра и имотния регистър** (ДВ, бр. 34 от 2000 г.).
11. Подзаконовите нормативни актове и документи по горите и лова като съвкупност от различни наредби, инструкции, окръжни и указания, издадени от МЗГ и НУГ.
12. Международната Конвенция за опазване на биологичното разнообразие.
13. Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие.
14. Националната и регионални устройствени схеми за устойчиво развитие и дългосрочни програми за многофункционално стопанисване на горите.
15. Национална система за сертификация на горскостопанското производство.
16. Актуални класификационни схеми и карти, отнасящи се до горите, климата, почвите и фитогеографията.
17. Научни трудове и публикации в областта на лесоустройството, инвентаризацията, стопанисването и ползването на горите, ловното и рибното стопанство.
18. Доклади на европейски институти, форуми и организации относно инвентаризацията и състоянието на горите в Европа.

history § 4. (1) Разработените по тази наредба лесоустройствени проекти, планове и програми са задължителни за изпълнение независимо от формите на собственост върху горите по отношение на:

1. осъществяването на деление на горите и земите от горския фонд на отдели, подотдели, горско-технически и охранителни участъци;
2. установените основни елементи на организация на горското стопанство като:
 - а) стопански класове и цели на производството;
 - б) турнусите на сеч и стопанство;
 - в) формите на горското стопанство;
 - г) лесовъдските системи за сеч и възобновяване на горите;
3. възприетите норми за ползване на дървесни и недървесни горски ресурси;
4. проектираните лесозащитни, противоерозионни и противопожарни мероприятия.

(2) Отклонения от посочените в ал. 1 изисквания се допускат при доказана от стопанисващите органи необходимост и след съгласуване и писмено утвърждаване на исканите промени от НУГ и неговите органи.

history § 5. Наредбата с приложенията се обнародва като притурка на "Държавен вестник".